

ת"פ 19610/10 - מדינת ישראל נגד משה אביר, א.מ.ן משאבי אנוש בע"מ, אופקים א.ג. בע"מ, אופקים נ.מ. בע"מ

בית דין אזרוי לעובדה בתל אביב - יפו

ת"פ 10-10-1961
ת"פ 48367-04-15

26 דצמבר 2016

לפני:

כב' השופט שמואל טננבוים, סגן נשיא

המאשימה מדינת ישראל

הנאשמים

1. משה אביר 2. א.מ.ן משאבי אנוש בע"מ 3. אופקים א.ג.
בע"מ 4. אופקים נ.מ. בע"מ

ההחלטה

.1.

מנחת בפניי בקשה פסנות, שישית במספר, בתיק זה שהגישה הנאשמה 3 באמצעות מנהלה הנאשם 1 כנגדי (חמש הבקשות הקודמות נדחו ואף ערעוריהם שהוגשו על החלטות בית הדין בעניין זה נדחו על ידי נשיא בית הדין הארץ לעובדה). זאת, בהतבס לטענתה על מצאי נציג תלונות הציבור על השופטים (להלן: "הנציג") אשר מצא חלק מתלוונה שהגישה כנגדי מוצדקת. (להלן: "ההחלטה הנציג").

טענות המבוקשים

.2.

הմבוקשים (הנאשמים 1 ו-3) טוענים, כי התלוונה לנציג הוגשה בגין התעלמות בית הדין מחמש בקשות שהוגשו לרבות בקשה למחיקת כתוב האישום מחמת הגנה מן הצדק. בעקבות הגשת התלוונה, כך נטען, ניתן בית הדין החלטה באربع מתחם חמוץ הביקושים, אף בתגובה לתלוונה הודיע בית הדין כי ניתן החלטה בכל חמוץ הביקשות.

.3.

במסוף של דבר מצא הנציג כי התלוונה מוצדקת בשל העובדה שלא קיימת החלטות בית דין התייחסות "ליומן החקירות" ו"לזכרון הדברים של קובי סOID".

.4.

ኖכח ההחלטה הנציג מבוקש, כי אפסול עצמי בלשכת דין בתיק זה. לטענת המבוקשים בעקבות החלטת הנציג הם פנו לגורמים נוספים כגון היעומ"ש בתלוונה כנגד ההנהלות בתיק זה וכן אין זה מן הראי כי השופט הנילון הוא אשר ידון בעניינה. בנוסף עצם העובדה כי הנציג מצא את התלוונה כਮוצדקת מצדיקה את פסילתי מלשכת דין.

עמוד 1

תגבות המאשימה

5. המאשימה מתנגדת לבקשתה. המאשימה טוענת בתגובהתה, כי כן ניתן החלטות של בית הדין באותם עניינים שעל פי החלטת הנציב, בית הדין התעלם מהם ומשכך, התלונה שהגיש הנאשם 1 לנציג, הוגשה בחוסר תום לב תוך הטיעית הנציג ודינה היה להידחות מכל וכל. ממשיכה המאשימה ומפרטת במדויק תוך הפניה לאוות החלטות שבפועל ניתנו על ידי בית הדין בשלבים קודמים של הדיון בתיק, אשר בגין החלטת הנציג על קבלת התלונה. משכך, לגישת המאשימה, ההחלטה הנציג בטיעות יסודה.

המאשימה טוענת, כי מדובר בתלונות שהין חסרות תום לב וניסיון מכoon של הנאשם 1 להכפייש את בית הדין. מוסיף המאשימה וטענת, כי הבהיר בפני נציבות תלונות הציבור על השופטים, משמש כלי בידי הנאשם 1 על מנת לקדם טקטייה בה הוא נוהג על מנת להשווות את ההליכים ולהשחית את זמן של עובדי הציבור ואת זמנו של בית הדין. בנוסף, קיים ניסיון להלך אימים על בית הדין על התביעה ועל גורמי אכפת החוק. המאשימה מוסיף וטענת, כי הנאשם 1 פותח בהליכים משפטיים רבים ותלונות סרק לגורםים שונים כדי לקדם מטרה זו. לשיטה אין לתחת יד לניסיונות אלו הבאים לידי ביטוי בין היתר בתלונות לנציג ובבקשות לפסילות שופט.

6. מוסיף המאשימה וטענת, כי בית הדין חשוף מטעוקף תפקידו לביקורת ותלונות של הצדדים המתדיינים בפניו ואם שופט יהיה חייב לפסול את עצמו מלדין בתיק כאשר מתדיין מלין לעליו לנציג, הרי שיוציאר מצב שכאשר מתדיין ירצה להחלף מوطב, הוא יגיש תלונה בפני הנציג. הגשת תלונות לנציג אינה מהוות נימוק מספיק לפסילת מوطב על אחת כמה וכמה כאשר התלונה לנציג הוגשה בחוסר תום לב וכאשר החלטת הנציג המצדיקה את התלונה יסודה בטיעות.

7. המאשימה מצינית בתגובהתה, כי בית הדין קשוב לגחמותיו האין סופיות של הנאשם 1, מאפשר לו לחקור את עדי המאשימה במשך שעות ארוכות באופן חרס תקדים ואיפשר לנאם 1 להשמיע את עדותו הראשית במשך שני ימי דיןונים שלמים. המאשימה מצינית, כי בית הדין נוהג כלפי הנאשם 1 בסבלנות אין קץ, באיפוק ואורך רוח ואף אפשר לו להגיש מסמכים לא רלוונטיים או שהרלוונטיות שלהם קלושה.

8. המאשימה מסכמת וטענת, כי לא הופרכה החזקה שבדין אשר להוito של הנאשם פתח לשכנוע והוא מיומן לבחון את הבהיר העיקרי ללא משוא פנים. ההיפך הוא הנכוון והחזקקה לפיה שופט היושב בדיון, הינו מקצוע מיומן ונותר פתוח לשכנוע בכפוף לששתית הראייתית ולטענות המובאות בפניו, בעינה עומדת.

דין והכרעה

9. הדינים החלים בעניין בקשה לפסילות שופט קבועים בסעיף 77א' לחוק בתי המשפט [נוסח משולב] התשמ"ד - 1984, בסעיף 39א' לחוק בית הדין לעבודה התשכ"ט - 1969 ובתקנות 112א' - ג' לתקנות בית הדין לעבודה (סדר דין) התשנ"ב - 1991.

בהתיחס לעמדת המאשימה באשר לנכונות החלטתו של הנציב, הרי שיאמר כבר בשלב זה שאין בדעתו להתייחס לשאלת נוכנות החלטת הנציב והחלטתי בבקשתו זו לפסילתי מלשבת בדיון, ניתנת מתחזק הנחה שההחלטה של הנציב נכונה, שרירה וקיימת.

11. נפסק, כי לא בנקול יורה בית הדין על פסילות שופט מלשבת בדיון. על הצד שמעליה את טענת הפסילות לשכנע כי קיימים ממשי למשוא פנים וכי דעת השופט "נענלה" באופן שנבע ממנה לנחל את ההליך באופן אובייקטיבי וליתן החלטה עניינית. מדובר בנטול שכנו כבד, שכן קיומו של חשש או חשד בלבד לא יספיקו בכך להביא לפסילות השופט היושב בדיון.

בע"א 5210/16 **פלוני נ' הכשרה חברת לביטוח בע"מ** (ההחלטה מיום 16.8.16) חוזרת לאחרונה נשיאת בית הדין המשפט העליון כב' השופטת מרום נאור על ההלכות הנוגעות לעניין פסילת שופט:

"**דיני הפסילות עניינים באמון הציבור במערכת השפיטה וביחסוקו המתמיד של אמון זה. לפסילת שופט יש השלכות על השופט עצמו, על האינטרס הציבורי, על האמון במערכת השפיטה, וכמו כן, על האינטרס של בעלי הדין בהליך (יגאל מרוזל דיני פסילות שופט 257 (2006)).** משכך, פסילת שופט מלשבת בדיון אינה עניין של מה בכר. בהעדרו של חשש ממשי למשוא פנים, פסילת שופט מלשבת בדיון היא צעד מרוחיק לכת הפוגע בתקינות ההליכים השיפוטיים, ועלול להאריך את הטיפול בהם שלא לצורך (השווע: ע"א 1515/15 יהודה נ' חוגי (12.3.2015)). שימוש בבקשת פסילות ובערעור פסילות באמצעות טקטי גרידא, הנובע מרצונו של בעל דין להחליף את המותב אינו ראוי, יוצר הליכי סרק הגוזלים ממשאי הציבור, וגורם חשש להכפתת שווה של המערכת השיפוטית ולערעור אמון הציבור בה (השווע: רע"א 5539/15 לנדה נ' ורקשט (19.11.2015), להלן: עניין ורקשט).

הלכה פסוקה היא כי כדי שתתאפשר בקשה פסילות יש להוכיח חשש ממשי אובייקטיבי למשוא פנים (סעיף 77א(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984; ע"א 9202/12 דוד השקען (1988) בע"מ נ' צבעוני (3.2.2013)). מדובר בבדיקה אובייקטיבית אשר אינו כומח כשלעצמו מן השאייה לمراجعة פני הצדקה. מראית פני הצדקה האמורה אינה אלא "השתקפות הסובייקטיבית של ההליך בלב בעל הדין ובלבבות הציבור כלו...". (ע"א 899/95 ברזל נ' כונס הנכסים הרשמי, פ"ד מט(1) 854, 863 (1975), מפי השופט צ' טל), ומזהו שיקול חשוב מביחינת האמון שהציבור רוחש למערכת המשפט, אמון שהוא תנאי ראשון במעלה לעצם קיומה" (שם, שם).

בית משפט זה פסק לא אחת, כי ככלל, אם אין חשש אובייקטיבי למשוא פנים, אין גם מקום לפסול שופט בשל מראית פני הצדקה (ראו למשל, ע"א 2991/15 פסגות ניריה בע"מ נ' רשות המיסים בישראל (10.5.2015)); עם זאת, בבית משפט זה נדונו מקרים חריגים במיוחד בהם הנסיבות שתוארו עוררו אי נוחות שהצדיקה, "ולו בשם מראית פני הצדקה", החלטת השופט בשופט אחר (ראו למשל, ע"א 14/14/5544 נדב נ' פינק (4.6.2015); ע"פ 3012/15 אבולעפה נ' מדינת ישראל (26.5.2015)). מכל מקום, נקבע, כי אין לטעת מסגרות בשאלת מתי יהיה ראוי לפסול שופט על ידי מתן ביטוי למראית פני הצדקה אף ללא חשש ממשי אובייקטיבי למשוא פנים; כל מקרה יבחן על פי נסיבותיו (עניין ורקשט, פסקה מא").

12. נשיאת בית הדין הארץ לעבודה (בדיםמוס) כב' השופטת ניל' ארד סקרה את ההלכות בדבר פסנות שופט, בתיק עא"ח 50/09 **בית היתומות הכללי ע"ש וינגרטן - יעל נחום** (מיום 26.10.09):

"חזקת היא, כי השופט היושב בדיון הוא מקטעוי ומiomן וכי בידו לבחון את העניינים המובאים בפניו ללא משוא פנים. על מנת שתקיים עילה לפסילת שופט, מוטלת על בעל הדיון חובה להצביע על קיומם של נסיבות אובייקטיביות היוצרות חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט וכי דעתו "ננעה". טענת הפסנות נבחנת באופן אובייקטיבי ואין די בתחשותם של בעל דין ובכ' ובהשקבתם הסובייקטיבית..."

זאת ועוד. כלל הוא כי "בכל הנוגע לערעור בעניין פסילת שופט, ינתן משקל רב לעמודתו של השופט, הסביר כי איןנו מנעו מלישב בדיון" ולמעלה מזאת "עררכת הערעור תתעורר בחווות דעתו של השופט הסביר כי יש בידו לנצל את היליך באובייקטיביות, רק במקרים קיצוניים".

13. באשר לפסנות שופט בגין תלונה שהוגשה כנגדו לנציב על ידי נקבע על ידי נשיאת בית המשפט העליון (בדיםמוס) כב' השופטת דורית בייניש בע"א 4800/06 **לבה מגשמת יבוא ושיווק בע"מ נ' חיים הרציג עו"ד** (מיום 07.11.2011) כדלקמן:

"זאת ועוד, ככל שהמעוררים מבססים את החשש למשוא פנים על הגשת התלונה לנציבה והחלה בה, ההלכה היא כי אין בהגשת תלונה כאמור, לכשעצמה, כדי לבסס עילית פסנות (ראו ע"א 5714/97 מזור נ' מינהל מקרקעי ישראל (לא פורסם); ע"פ 7472/96 טלמור נ' מדינת ישראל (לא פורסם)). יתרה מכך, כפי שכבר נפסק, גם קבלת התלונה או חלק ממנו, עדין אין בה, כשלעצמה, כדי להקים עילית פסנות. הליך הפסנות והליך התלונות על שופטים מכוח חוק נציב תלונות הציבור על שופטים, התשס"ב-2002 (להלן: חוק הנציב) הם הליכים נפרדים, שתכליהם שונה. דיני הפסנות באים לקדם אינטרס מרכזי אחד והוא האובייקטיביות השיפוטית, בעוד שחוק הנציב בא לקדם אינטרס מרכזי אחר, והוא התנהגות ראייה של שופטים (ראו מרزل, בעמ' 37). לכן, גם אם הוגשה תלונה על שופט לנציבה, ואפילו נמצאה התלונה מוצדקת, אין בכך כדי לחרוץ את הדיון בדבר יכולתו של בית המשפט לדון בעניין שלפנינו באובייקטיביות הדרישה (ראו ע"א 941/06 רוזנצוויג נ' רהיטי צרעה בע"מ (לא פורסם); ע"א 7329 פלוני נ' פלוני'ת (לא פורסם))."

הלכה זו חזרה ונשנתה בע"א 3767/11 **יזקאל נקר נ' בנק המזרחי המאוחד בע"מ** (מיום 11.6.14):

"ראשית, ההלכה פסוכה היא כי עצם הגשת תלונה נגד שופט אינו מבסס חשש ממשי למשוא פנים של השופט כלפי בעל הדיון או עורך-דיןו (ע"א 2116/08 אהרון כובשי נ' מיכאל אסראף (25.5.2008)), ויש לבסס חשש ממשי למשוא פנים, מעבר לעצם הגשת התלונה. הטעם לכלל זה הוא, כי כל תוכאה אחרת תיתן בידי בעל דין או עורך-דיןו כדי לפסילת שופט ולמניפולציה

של היושב בדיון שלא כל תשתיות או יסוד בדיון, אלא רק על-ידי הגשת תלונה (יגאל מרצל דיני פסלות שופט 225-226 (2006)). יתרה מכך, גם קבלת התלונה או חלק מממנה, בדיון אין בה, כשלעצמה, כדי להקים עילת פסלות. herein הפסלות והליך התלונות על שופטים מכוח חוק נציב תלונות הציבור על שופטים, התשס"ב-2002 (להלן: חוק הנציב) הם הליכים נפרדים, ומתכליותם שונה: דיני הפסלות באים לקדם אינטראס מרכזי אחד, האובייקטיביות השיפוטית, בעוד שחוק הנציב בא לקדם אינטראס מרכזי אחר: התנהגות ראייה של שופטים (יגאל מרצל, בעמוד 37). לכן, גם אם הוגשה תלונה על שופט לנציב, ואפילו נמצאה התלונה מוצדקת, אין בכך כדי לחרוץ את הדיון בדבר יכולתו של בית המשפט לדון בעניין שלפני האובייקטיביות הדורשה (ע"א 4800/06 לבה מגמת יבוא ושיווק בע"מ נ' חיים הרציג, עוז"ד (11.2.2007)).

14. נכון ההחלטה שצוטטה לעיל, הגעתו לכל מסקנה, כי יש לדחות את הבקשה. עצם הגשת התלונה לנציב על ידי הנאשם 1 כמו גם החלטתו של הנציב, אינם בוגדר עילה לפסילתי מהמשיר ולדון בתיק. בשלב זה של הדיון לאחר שמייעת עדויות המאשימה וטרם תחילת עדויות הנאשם, דעתו אינה נעה באשר לשאלות הטענות הכרעה והכרעתית תינתן לאחר שמייעת מלא הריאות ושמייעת סיכון הצדדים. אין לי ספק, כי אוכל להמשיר ולדון בתיק באובייקטיביות ובמקצועיות כנדרש משופט.

בקשת הפסילה הנוכחית כמו אלו שקדמו לה, נועדו אך ורק כדי להשוו את ההליך שמליא נמשך זמן רב וגם לנסوت להטיל מושא על בית הדין.

כאמור, הבקשה לפסילתי נדחתת.

בהתחשב בבקשת פסילה חוזרות ונשנות, אני מחייב את הנאשם 1 ו-3 יחד ולchod בנסיבות המאשימה בסך 3,000 ₪ אשר ישולם תוך 30 יום מתקבלת ההחלטה.

ניתנה היום, כ"ז כסלו תשע"ז, (26 דצמבר 2016), בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.